

وزارت جهاد کشاورزی

ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور

توصیه‌نامه شماره ۳:

اقدامات پیشگیرانه و بهداشتی ارتباط با دام

کارگروه ملی ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور

۲۵ اسفندماه ۱۳۹۸

شناسنامه

عنوان: ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور، توصیه‌نامه شماره ۳: اقدامات پیشگیرانه و بهداشتی ارتباط با دام

تالیف: دکتر اسماعیل کرمی دهکردی، دکتر ارکیده حیدرنژاد و دکتر سیدکریم موسوی

ویراستار: دکتر حسام‌الدین غلامی، مهندس علیرضا سید اسحق، مهندس زینب الله‌مرادی

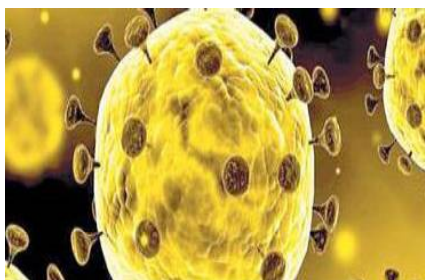
ناشر: موسسه آموزش و ترویج کشاورزی

شمارگان: محدود

سال انتشار و بازنگری: اسفندماه ۱۳۹۸

برای غنا بخشیدن به محتوای آئین نامه لطفا نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق شماره تلفن و دورنگار بشرح زیر با مادر میان بگذارید. شماره تماس ۲-۴۴۱-۶۶۴۳۰ و دورنگار ۴۴۵-۶۶۴۳۰

بیماری کرونا (کوید ۱۹) چیست و چه چیزی باعث آن می‌شود؟

ویروس کرونا جدید، یکی از انواع ویروس‌های کرونا است که در انسان بیماری ایجاد می‌کند. این ویروس از فرد مبتلا به افراد دیگر سرایت می‌کند. افراد بسیاری در سراسر جهان و ایران به بیماری کرونا مبتلا شده‌اند. این بیماری تاکنون موجب مرگ هزاران نفر شده است.

آیا حیوانات باعث انتقال ویروس کرونا (بیماری کوید ۱۹) می‌شوند؟

راه‌های انتقال این ویروس هنوز به طور دقیق مشخص نشده است، اما راه اصلی انتقال این ویروس از انسان به انسان است. شواهد نشان می‌دهد که این ویروس خاستگاه جانوری دارد. هنوز مشخص نیست چه جانوری منشاء این بیماری بوده و راه انتقال چه بوده است. هر چند این موضوع نیاز به بررسی بیشتر دارد، اما شواهدی در دست است که احتمال انتقال از نوعی خفاش را مطرح می‌داند.

اقدامات پیشگیرانه در ارتباط با دام‌های زنده یا محصولات دامی

سازمان بهداشت جهانی و سازمان جهانی بهداشت دام، توصیه‌های مهمی در این زمینه داشته‌اند. لازم است اقدامات پیشگیرانه و بهداشتی هنگام مراجعه به بازارهای دام زنده، اماکن عرضه محصولات دامی، فروشگاه‌های عرضه گوشت یا ماهی تازه، دامداری‌ها و هر گونه تماس با دام زنده رعایت شود.

- امکان انتقال مکانیکی ویروس کرونا (قطرات و ترشحات آلوده انسان) به وسیله انواع دام و سایر حیوانات وجود دارد. بنابراین رعایت کامل اصول بهداشتی هنگام تماس با هر نوع حیوانی ضروری است. قبل و بعد از تماس با هر

نوع دام باید دست‌ها را با آب و صابون بشویید. همچنین از دست زدن به چشمان، بینی و دهان خودداری کنید.

احتمال انتقال بیماری از انسان به سایر دامها مطرح شده است. بنابراین در صورت داشتن بیماری، از تماس مستقیم با دام جداً خودداری شود. از هر گونه تماس با دیگر حیوانات زنده (مانند گربه‌ها، سگ‌ها، جوندگان، پرندگان و غیره) خودداری شود.

در هنگام حضور در دامداری‌ها و مرغداری‌ها، موقع سرفه یا عطسه آرنج خود را جلوی دهان قرار دهید. اگر از دستمال استفاده می‌کنید آن را در کیسه پلاستیکی قرار دهید، سپس در سطل زباله بیندازید. در صورتی که با افراد دیگری در واحد دامداری یا خارج از آن در تماس هستید، سعی کنید فاصله حداقل یک و نیم متر

را با آنها رعایت کنید. از تماس با افرادی که نشانه‌های بیماری تنفسی مانند سرفه یا عطسه دارند اجتناب کنید.

دامداران، روستاییان و عشایر باید به‌طور مرتب جایگاه دام را ضدعفونی و آهک‌پاشی نمایند. از شعله‌افکن نیز می‌توان برای ضدعفونی جایگاه دام استفاده نمود.

فضولات ریخته شده در کف سالن شیردوشی بلافاصله بعد از اتمام شیردوشی باید خارج شود. چاله شیردوشی و کف سالن با آب فشار قوی شستشو داده شود. کاشی دیوارها و نرده‌های جایگاه دوشش برس کشیده شود. کف سالن به‌طور مرتب با مواد ضدعفونی‌کننده مناسب و مجاز ضدعفونی شود.

کود و فضولات دامی محیط مناسبی برای رشد عوامل بیماری‌زا است و باعث ماندگاری آلودگی می‌شود. جمع‌آوری مرتب و منظم و حمل کود و فضولات و دام‌های تلف شده به خارج دامداری و حمل و دفع بهداشتی آنها در محل مناسب سبب

جلوگیری از انتقال آلودگی می شود.

دامداران در صورت داشتن علائم مشکوک به ابتلا به ویروس کرونا از شیردوشی دام جداً خودداری کنند. رعایت بهداشت فردی شخص شیردوش شامل پوشیدن چکمه و پیشبند، لباس تمیز، کوتاه کردن ناخن‌ها و شستن دست‌ها با آب و صابون قبل از

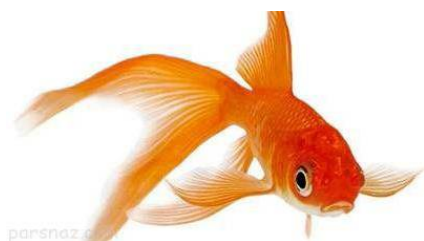
شیردوشی ضروری است. ضمناً از دستکش مناسب برای شیردوشی استفاده شود.

شستشوی پستان گاو قبل از شیردوشی با آب ولرم ضروری است. شستن سرپستانک‌ها و اطراف آنها کافی است و کل پستان نیاز به شستشو ندارد. سالن شیردوشی باید بعد از هر مرحله شیردوشی شستشو و ضدعفونی شود.

توجه به مراقبت‌های بهداشتی، رعایت ضوابط و استانداردهای بهداشتی و رعایت نکات ایمنی زیستی در دامداری‌ها می‌تواند در قطع زنجیره انتقال این ویروس موثر باشد. در ضمن در صورت مشاهده هر گونه بیماری یا تلفات غیرطبیعی با اکیپ‌های دامپزشکی منطقه تماس بگیرید.

امکان انتقال مکانیکی این ویروس با تماس از طریق آب و سطح بدن ماهی به ویژه «ماهی قرمز» وجود دارد.

منابع:

سازمان دامپزشکی کشور (۱۳۹۸). مصوبات ۱۱ گانه اقدامات بهداشتی و پیشگیری مخاطرات در اماکن دامی و مراکز عرضه جهت پیشگیری از هرگونه مخاطره بهداشتی از جمله کرونا به مصرف کنندگان. تهران، سازمان دامپزشکی کشور.

<https://www.ivo.ir/?siteid=1&pageid=129&newsview=250197>

فیروزه، س. (۱۳۹۷). بهداشت شیردوشی و کاهش بار میکروبی شیر. تهران: موسسه آموزش و ترویج کشاورزی.

The World Organisation for Animal Health (OIE). (2020). Questions and Answers on the 2019 Coronavirus Disease (COVID-19). The World Organisation for Animal Health (OIE). Accessed 13 March 2020, Available online: <https://www.oie.int/en/scientific-expertise/specific-information-and-recommendations/questions-and-answers-on-2019novel-coronavirus>.